

แนวโน้มการติดฉลากโภชนาการกับผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปในอาเซียน

วารสาร Foodbiz Asia ได้เปิดเผยถึงผลการศึกษาของ ASEAN Food & Beverage Alliance (AFBA) โดย Dr. Evelyn S Devadason, University of Malaya มาเลเซีย ได้ทำการศึกษาเรื่องการติดฉลากโภชนาการให้เป็นรูปแบบเดียวกันของอาหารที่อยู่ในบรรจุภัณฑ์ (Prepacked Food - PPF) โดยได้มีการพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการค้าในอาเซียนจากมาตรการดังกล่าว

ทั้งนี้ Dr. Devadason ได้มาเปิดเผยผลการศึกษา และมอบผลการศึกษาต่อ Singapore Manufacturing Federation ที่สิงคโปร์ เมื่อเดือนที่ผ่านมา ภายใต้ ASEAN Food & Beverage Alliance (AFBA) สิงคโปร์ โดยมี Singapore Manufacturing Federation เป็นผู้แทน

Dr. Devadason ได้เปิดเผยว่าความสำคัญของบทสรุปต่อภาคการผลิตของอาหารสำเร็จรูปและเครื่องดื่มในภูมิภาคอาเซียน คือได้เน้นสิ่งที่จะต้องดำเนินการในระดับภูมิภาค โดยคำนึงถึงข้อกังวลของภาคอุตสาหกรรมที่ได้หยิบยกขึ้นมาในเรื่องความแตกต่างของฉลากคุณค่าของสารอาหารของสมาชิก ผลกระทบต่อสมาชิกอาเซียนขึ้นอยู่กับว่าในขั้นต่อไปจะมีการดำเนินการอย่างไร โดยในรายงานได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินการไว้ด้วย ในอนาคตเรื่องการมาตรฐานการทำฉลากให้เป็นรูปแบบเดียวกันจะเป็นวาระสำคัญของการส่งออกอาหารในภูมิภาคอาเซียน

การติดฉลากโภชนาการบนสินค้าอาหารสำเร็จรูปมีความสำคัญมากขึ้นทั่วโลก เนื่องจาก Trend การรักษาสุขภาพ ส่งผลให้ผู้บริโภคสนใจในส่วนผสมของสินค้ามากขึ้น นอกจากนี้ การติดฉลากโภชนาการบนสินค้าอาหารสำเร็จรูป เป็นปัจจัยสำคัญของการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ

เนื่องจากแต่ละประเทศมีมาตรการการนำเข้าสินค้าอาหารสำเร็จรูปที่แตกต่างกัน ดังนั้น การติดฉลากโภชนาการบนสินค้าอาหารสำเร็จรูปจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในปี 2556 ในการสำรวจอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม พบว่าการติดฉลากโภชนาการที่ไม่สอดคล้องกันในอาเซียนเป็นหนึ่งในอุปสรรคด้านเทคนิค (technical barriers to trade - TBT) ที่สำคัญที่สุดในการค้าในการค้าอาหารของอาเซียน

ในปี 2560 AFBA ได้รับการสนับสนุนจาก Food Industry Asia (FIA) ในการศึกษาวิจัย โดยมหาวิทยาลัย University of Malaya's Faculty of Economics and Administration ในการประเมินผลกระทบของฉลากโภชนาการที่ไม่สอดคล้องในตลาดอาเซียน

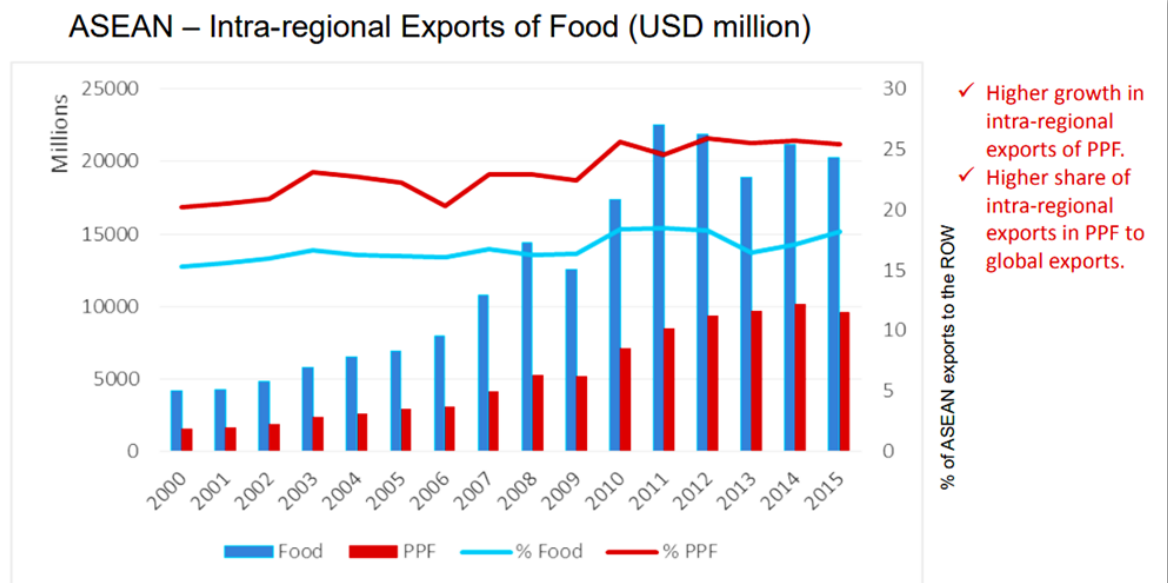
Regulatory Harmonization in ASEAN: The Case of the Food Sector

Evelyn S. Devadason
University of Malaya

ในการศึกษาพบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปในอาเซียนเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มการเติบโตขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นกลุ่มสินค้าที่มีการควบคุมอย่างมาก มาตรการที่ความแตกต่างในการติดฉลากโภชนาการของแต่ละประเทศ เป็นอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญของอาเซียนนอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายที่เกิดในการขอฉลากโภชนาการจะเกิดขึ้นกับผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าโดยตรง

โดยในปี 2543 - 2558 การเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปในอาเซียนอยู่ที่ 15.1% และในปี 2558 ส่วนแบ่งการส่งออกภายนอกอาเซียนไปทั่วโลกอยู่ที่ 56.1% เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับอาหาร

สาระสำคัญจากผลการศึกษาของ ASEAN Food & Beverage Alliance (AFBA) มีดังนี้
การวิเคราะห์ระดับมหภาค

- กลุ่ม PPF เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารในการค้าระดับภูมิภาคอาเซียน
- กลุ่ม PPF เป็นสินค้าที่มีการควบคุมอย่างมากในอาเซียน
- ในภูมิภาคอาเซียนมีข้อกำหนดเกี่ยวกับติดฉลากที่แตกต่างกัน
- กลุ่ม PPF ยังคงมีโอกาสทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน

จากการวิเคราะห์ในระดับจุลภาค:

- แนวทางการติดฉลากโภชนาการมีความซับซ้อน ซึ่งมีข้อควรคำนึงที่สำคัญคือ ข้อมูลองค์ประกอบทางโภชนาการ และคุณค่าทางโภชนาการ (Nutrient Reference Values - NRVs)
- ผู้ส่งออกโดยเฉพาะบริษัทรายใหญ่ที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับฉลากที่แตกต่างกัน เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น
- ความซับซ้อนของการติดฉลากโภชนาการที่แตกต่างกันในภูมิภาคอาเซียน ทำให้มีผลกระทบทั้งด้านราคาและปริมาณ
- ควรมีการปรับลดมาตรการในการติดฉลากโภชนาการ เนื่องจากความไม่สอดคล้องกันของระเบียบข้อบังคับและความโปร่งใส

แนวทางการดำเนินการต่อไป คือ

การศึกษาครั้งนี้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานกำกับดูแลในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค ตลอดจนสมาชิกของภาคอุตสาหกรรม PPF ซึ่งมีแนวทาง 3 ขั้นตอนคือ

- ขั้นแรก คือ กำหนดให้ใช้รูปแบบมาตรฐานสอดคล้องกับ Codex และระบุข้อกำหนดเบื้องต้นตามรายการสารอาหารพื้นฐานของ Codex
- ประการที่สอง คือ ปรับลดมาตรการเกี่ยวกับ NRVs หรือคุณค่าทางโภชนาการ
- ประการสุดท้าย คือ การตกลงร่วมกันขององค์ประกอบที่เหลืออยู่ เช่น ฉลากแสดงข้อมูลสารอาหาร (Nutrition Information Panel – NIP) รูปแบบ และการออกแบบที่เป็นมาตรฐาน อาทิ สัดส่วนคาร์โบไฮเดรต แร่ธาตุ และวิตามิน (ตามความจำเป็น) กฎการปิดเศษ และเงื่อนไขเทคนิคที่เป็นที่ยอมรับของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด และรายการข้อเรียกร้อง และเกณฑ์การเรียกร้องทางโภชนาการที่พบโดยทั่วไป

Elements of Nutrition Labelling

Element	Description	Codex
Core Nutrient List	Expressing four "core" nutrients (energy, protein, carbohydrate, fat) on the nutrition information panel (NIP), potentially extending to a maximum of 7 nutrients according to Codex.	Energy, protein, carbohydrate, fat, saturated fat, sodium/ salt, total sugars
NIP Format	Expressing nutrients as amount per 100ml/100g and per serving size.	Either per 100 g / per 100 ml OR Per serving
Reference Unit (NRVs)	Use of Codex nutrient reference values (NRVs) in nutrition labelling and nutrient content claims.	For example: Vitamin A: 800 µg Calcium: 1000mg Protein: 50g
Definition of Food Composition	Expression of carbohydrates, excluding dietary fibre in NIP and use of fibre content in energy calculations.	Sugars only
Declaration of Minerals & Vitamins	Use of Codex guideline regarding only declaring optional vitamin and minerals when the presence is at least 5 percent of the relevant NRV.	Vitamins to be declared if claims have been made AND if they are in amounts not less than 5% per 100 g / 100 ml / serving.
Tolerance Level & Compliance	Adopt a common declaration of tolerance limits for nutrients.	Not specified in Codex
Nutrition & Function Claims	Adopt a common list of classical nutrient function claims for ASEAN.	Not specified in Codex

The individual ASEAN markets have different requirements for the 7 elements.

ทั้งนี้ ในการสำรวจผู้ประกอบการด้านอาหาร 24 บริษัท มีบริษัท 18 แห่ง สนับสนุนการติดฉลากโภชนาการที่มีผลบังคับใช้กับ PPF ในอาเซียน เนื่องจากเป็นวิธีมาตรฐานสำหรับผู้ผลิตอาหารในการส่งออก และประหยัดต้นทุนที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากมาตรการในการติดฉลากสินค้าก่อนการนำเข้าที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศในอาเซียน

อย่างไรก็ดี บริษัทที่ทำการสำรวจอีก 8 บริษัท ไม่เห็นด้วยกับการติดฉลากด้านโภชนาการที่บังคับ เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในการขออนุญาตการออกฉลากโภชนาการ PPF และสินค้าอาหารบางประเภท อย่างไม่ได้มีคุณลักษณะเชิงลบต่อสุขภาพ จึงไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการติดฉลากโภชนา

ข้อมูลเพิ่มเติมของผลการศึกษสามารถดูได้ที่เว็บไซต์ <http://afba.co/home/>

ความคิดเห็นของ สคต.

จากผลการวิจัยนี้ คาดว่าในอนาคต การติดฉลากโภชนาการให้เป็นรูปแบบเดียวกันจะเป็นประเด็นสำคัญของการส่งออกอาหารไม่ว่าจะเป็นอาหารสำเร็จรูปหรืออาหารที่อยู่ในบรรจุภัณฑ์ในอาเซียน ซึ่งไทยไม่น่าจะหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะไทยเป็นผู้ส่งออกอาหารหลักของอาเซียนและโลก ทั้งนี้จะเป็นการยกระดับภาพลักษณ์อาหารไทยด้วย การพัฒนาความพร้อมพร้อมสำหรับอนาคตในเรื่องในอนาคตของอาเซียนแสดงให้เห็นถึงการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมอาหารในอาเซียน และการลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี

อย่างไรก็ดี ด้านการส่งออกของไทย ผู้ส่งออกรายใหญ่ไม่น่าจะมีปัญหา แต่ผู้ส่งออกที่เป็น SME จะต้องมีความเตรียมพร้อมในเรื่องคุณค่าโภชนาการทางอาหารบนฉลากที่จะมีความสำคัญต่อการส่งออกของท่านในอนาคต ดังนั้น SME ต้องหันมาศึกษาเตรียมพร้อมเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคการส่งออกในอนาคต ซึ่งในปัจจุบันผู้ส่งออกจำเป็นต้องผลิตฉลากสินค้ามากกว่า 1 ครั้ง ต่อ 1 สินค้า เนื่องจากมาตรการการนำเข้าของแต่ละประเทศที่ไม่เหมือนกัน

ดังนั้น หากมาตรการการกำหนดฉลากผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปสามารถเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันได้ของประเทศในอาเซียน จะส่งผลดีต่อการค้าเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะลดทั้งค่าใช้จ่ายและเวลาในการส่งสินค้าไปในแต่ละประเทศ อีกทั้ง ยังช่วยให้สินค้าในอาเซียนได้มาตรฐานการส่งออกไปยังทวีปยุโรปและอเมริกาอีกด้วย

ที่มา : Foodbiz Asia / <http://afba.co>

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงสิงคโปร์

มิถุนายน 2561